

Oponentský posudek diplomové práce

Ladislav BENEŠ: Křesťanské úsilí o mír: Křesťanská mírová konference v letech 1958–1968, Praha: FF UK 2021, 120 stran

Ladislav Beneš v diplomové práci zpracoval téma, jemuž se věnuje již dlouhou dobu a rozvíjí smysluplně dále výzkumy, které zahájil již svou bakalářskou prací, kde se věnoval Českobratrské církvi evangelické v letech 1945–1962. Nyní v diplomové práci přikročil ke sledování mezinárodních vazeb v rámci Křesťanské mírové konference v šedesátých letech. Autor na velmi blízké téma obhájil v roce 2019 diplomovou práci na FSV. Oba texty však považuji za originály, ba dokonce pandány, kdy diplomová práce z FSV zohledňuje hlavně procesy v Německu, zatímco tato se koncentruje na Československo.

V úvodu deklaruje tři základní cíle své diplomové práce. Za prvé hodlá zkoumat přínos církví a křesťanů k překonání bipolárně rozdělného světa. Hlásí se přitom k aktérské perspektivě a zkoumá interakce mezi činovníky KMK, intencemi vládnoucích stran a jejich tajných služeb. V této souvislosti bych do obhajoby vznesl následující otázku: Celá práce je daleko více o intencích křesťanských aktérů a méně o jejich reálném přínosu. Byl-li nějaký, a já předpokládám, že byl, mohl by jej autor sumárně shrnout? Druhým z deklarovaných cílů je rozbor interakcí mezi ideovými systémy křesťanství a marxismu. A s tím souvisí i třetí cíl, kterým je zkoumání křesťanského podílu na rozvoji tohoto dialogu. Domnívám se, že uvedené tři cíle byly výsledným textem diplomové práce v uspokojivé míře naplněny.

Z hlediska pramenů a literatury je diplomová práce zcela akceptovatelná. Autor pracoval rozsáhle s archivními dokumenty domácí i německé provenience. Rovněž množství publikovaných pramenů budí respekt a ze sekundární literatury je využito dostatečné množství relevantních titulů. Navíc autor velmi pečlivě na své informační zdroje v textu také odkazuje.

Rovněž z jazykového hlediska nevidím žádné zásadní problémy. Hrubých gramatických chyb je v textu minimálně.

Diplomová práce je rozdělena do šesti kapitol. Členění je logické a přehledné. Je sympatické, jak se autor pečlivě věnuje definicím základních analytických pojmů. Nejlépe rozpracoval pojem „generace“. V samotném textu s ním však mohl pracovat více, byť si nejsem jistý nakolik by mu jeho pramenná základna umožnila jít více směrem ke kolektivnímu biogramu. U pojmu „zkušenost“ bych namísto Kanta očekával spíše zohlednění více oborových sociálněhistorických perspektiv, jako jsou úvahy o zkušenosti a praxi E. P. Thompsona v jeho *Making* či *Poverty of Theory*.

V kontextu celé struktury práce považuji závěrečnou podkapitolu 5.9 o vztazích mezi KMK a Světovou radou církví za neadekvátně stručnou. Uznávám však, že nesoustavně se tomuto tématu věnuje i na dalších místech své práce. Za poněkud nevhodnou považuji také strukturaci Závěru, kdy po shrnutí šesté kapitoly následuje jako první podkapitola shrnutí v rámci Závěru. Vhodnější by patrně bylo nechat závěr nestrukturovaný, vysvětlit naplnění cílů z úvodu a odpovědět na badatelské otázky.

Autor kultivovaně polemizuje s autory, kteří se v dřívější době zabývali obdobnou problematikou (Peter Morée a Jiří Piškula). Jejich názory nevyvrací, jen je považuje za příliš jednostranné. Domnívám se, že se mu podařilo úspěšně vytvořit více plastický obraz, v němž KMK není jen pouhým pasivním nástrojem vůle ústředních výborů komunistických stran.

Předložený text je dobrým slova smyslu skutečně interdisciplinárním. Jeho autor osvědčuje dobrou znalost nejen historického řemesla, ale odpovídajícím způsobem se orientuje také v dějinách idejí, jak osvědčuje rozsáhlými pasážemi o stýkání a potýkání křesťanského učení s marxismem v poválečných desetiletích. V této souvislosti bych měl k obhajobě otázku, resp. prosbu o hlubší vysvětlení. Na s. 47 konstatujete, že s neomarxisty studujícími v šedesátých letech raného Marxe ideový dialog, ani hlubší osobní styky neprobíhaly. Máte pro tuto skutečnost nějaké vysvětlení, byť hypotetické?

Tuto diplomovou práci považuji za velmi zdařilou. Z pozice oponenta mohu konstatovat, že naplňuje (a v řadě směrů i překračuje) obvyklé standardy tohoto typu absolventských textů na FF UK. Proto ji bez vážnějších výhrad doporučuji komisi k obhajobě a hodnocení známkou „výborně“.

V Praze, dne 29. ledna 2021

Jakub Rákosník